

**HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI
CENTAR DOMOVINSKOG RATA**

Marulićev trg 21, Zagreb; tel. 01/4801-915; fax: 01/4828-268

Žr.račun: HPB 2390001-1100322371

MB: 1909592, OIB 57527861125

**STRATEŠKI PLAN
2012. - 2014. godine**

Klasa: 001-02/12-01/02

Ur.broj: 568-01-12-02

U Zagrebu, 16. veljače 2012.

Sadržaj	stranica
I. Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata i njegov ustroj.....	3
II. Ciljevi i rad Centra.....	5
III. Dostupnost arhivskog gradiva.....	9
IV. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva.....	11

I. Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata i njegov ustroj

Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (dalje: Centar) utemeljen je kao javna znanstvena ustanova - specijalizirani arhiv, sa zadaćom prikupljanja, sređivanja, čuvanja te stručnoga i znanstvenoga istraživanja i publiciranja gradiva iz Domovinskoga rata. Centar je osnovan na zahtjev Sabora Republike Hrvatske, osnivač Centra je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo kulture, u okviru ovlasti Vlade RH. Smješten je u zgradi Hrvatskog državnog arhiva na Marulićevom trgu 21 u Zagrebu.

Odluka o osnivanju Centra potvrđena je na Saboru RH u prosincu 1994. godine, a imenovanjem v.d. ravnatelja 2. ožujka 2005. godine Centar je počeo s radom. Sam datum početka rada Centra – 2. ožujka (2005.) - simboličan je, jer je na taj datum 1991. došlo do prvog većeg oružanog sukoba između hrvatske policije i srpskih terorista u Republici Hrvatskoj.

Zapošljavanjem zaposlenika u veljači 2006. godine, nakon provedenoga javnog natječaja, završen je glavni dio ustrojavanja Centra. Od tada se u Centru intenzivno prikuplja i sređuje gradivo iz Domovinskoga rata, te provode programske aktivnosti u cilju znanstvenog prikaza događaja iz Domovinskog rata. Na kraju 2006. godine Centar je imao 15, a od kraja 2007. godine ima ukupno 18 zaposlenika zaposlenih na neodređeno vrijeme:

- dr. sc. Ante Nazor (ravnatelj Centra),
- viši arhivist Mate Rupiće (pomoćnik ravnatelja za arhivsko gradivo Centra),
- mr. sc. Ana Holjevac Tuković (pročelnik Odjela za arhivsko gradivo Centra),
- Indira Alpeza (voditelj Službe Općih poslova),
- Iva Barišić (voditelj računovodstva),
- arhivisti: mr. sc. Anđela Ljubas, Josipa Maras Kraljević, Željka Križe Gračanin, Julija Barunčić Pletikosić, Janja Sekula, Ilija Vućur, Slaven Ružić, Ivan Brigović, Ivan Radoš, Natko Jerčić Martinčić, Domagoj Štefančić,
- arhivski tehničari: Nikola Perić i Danijel Šoštarić.

Svi zaposlenici su diplomirani povjesničari (8 je na doktorskom studiju), osim mr. sc. A. Ljubas - dipl. sociolog, I. Alpeze –prvostupnik javne uprave i Iva Barišić – dipl. ekonomist te dva arhivska tehničara (SSS).

Svi djelatnici Centra kojima je to uvjet za posao položili su stručni arhivski ispit, tako da Centar ima 1 zaposlenog sa zvanjem „viši arhivist“, 13 zaposlenih sa zvanjem „arhivist“ i 2 zaposlena sa zvanjem „arhivski tehničar“.

Prema Statutu Centra Odjel za arhivsko gradivo podijeljen je na:

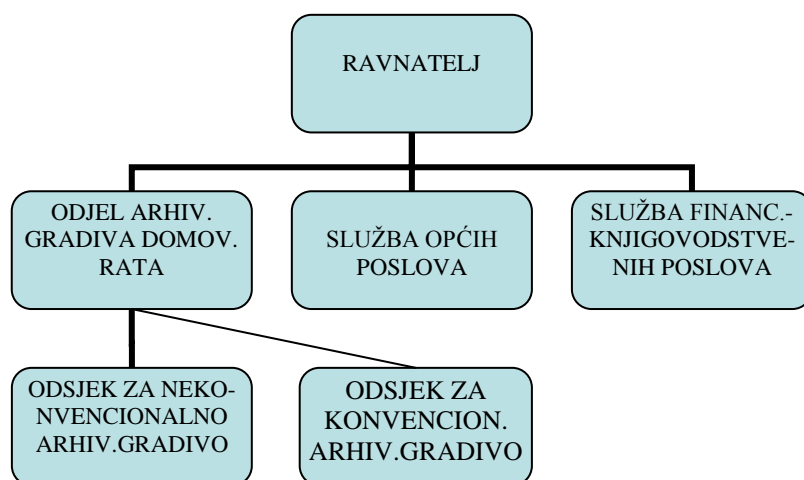
- Odsjek za konvencionalno gradivo,
- Odsjek za nekonvencionalno gradivo (fotografija, film, video zapisi)
- Odsjek za informacijsko-dokumentacijske poslove

Uza to, u Centru su kao posebne jedinice ustrojene:

- Služba Općih poslova (1 osoba),
- Služba financijsko-knjigovodstvenih poslova (1 osoba).

Spomenute službe ustrojene su na način da se maksimalno vodilo računa o racionalnom rasporedu djelatnika, što zahtjeva izniman napor za dvije zaposlenice koje rade u njima.

Organizacijska shema Centra:

Prilikom ustrojavanja Centra, u razgovoru s kolegama arhivistima i povjesničarima, a uzimajući u obzir strategiju razvoja Centra ravnatelj Centra je uz postojeće odjele i službe, neophodne za arhivsku djelatnost, planirao i znanstveno-istraživački odjel. Stoga je Pravilnikom o unutarnjem redu, radnim mjestima i načinu rada, a sukladno zadaćama predviđenim Zakonom o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata (NN 178/04) planiran i Odjel za znanstveno istraživanje Domovinskog rata, no zbog trenutne gospodarske situacije u državi (recesija) njegovo ustrojavanje odgođeno je do daljnjeg. Namjera osnivanja spomenutoga Odjela pokazuje da se prilikom određivanja strategije razvoja Centra razmišljalo o tome da se Centar razvija i kao arhivska ustanova (“specijalizirani arhiv”), ali i kao znanstveno-istraživačka ustanova, čiji će zaposlenici, uz prikupljanje i sređivanje arhivskog gradiva iz Domovinskog rata, raditi i na njegovoj interpretaciji. Pritom je odlučeno da se znanstveni kadar za spomenuti Odjel osigura iz redova zaposlenika Centra, s obzirom na to da su najveći dio zaposlenika Centra mlađe osobe, na početku svoga stručnoga rada, pa se time željelo dobiti znanstvenike koji će od početka svoje karijere i znanstvenoga rada raditi na problematici Domovinskoga rata. Prilikom planiranja takve strategije razvoja Centra uzeto je u obzir da se s tom problematikom, s obzirom na suvremenost događaja, u vrijeme osnivanja Centra ozbiljno bavilo tek nekoliko znanstvenika.

Jednako tako, u dugoročnom planu rada Centra potrebno je planirati barem još jednog zaposlenika u Službama općih i financijsko-knjigovodstvenih poslova. No, i to ovisi o financijskim mogućnostima resornog ministarstva.

II. Ciljevi i rad Centra

Rad Centra uvjetovan je Zakonom o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata, što u najvećem dijelu određuje i dugoročne planove rada Centra. U opisu djelatnosti Centra posebno je istaknuto prikupljanje, sređivanje, čuvanje i zaštita arhivskog gradiva iz Domovinskog rata, te stručno i znanstveno istraživanje i publiciranje dokumentacije i svih podataka vezanih uz Domovinski rat, kao i organizacija stručnih i znanstvenih predavanja i skupova, ali i izložbi. U obavljanju svoje djelatnosti Centar će i dalje biti otvoren prema svima koji svojim projektima mogu doprinjeti stručnoj ili znanstvenoj prezentaciji događaja iz Domovinskoga rata.

Uz to, Centar će nastaviti, samostalno ili u suradnji sa srodnim znanstvenim ustanovama, poticati znanstveno-istraživačku i izdavačku djelatnost o Domovinskom ratu. Upravo je sređenost gradiva i njegova dostupnost preduvjet za objektivno i znanstveno iznošenje činjenica te cjeloviti prikaz Domovinskog rata. Dakako, preduvjet su i objektivni znanstvenici koji su svoj istraživački rad spremni na duže vrijeme posvetiti problematici tog razdoblja hrvatske povijesti. Stoga, da bi uz prikupljanje i sređivanje gradiva stvorio i znanstvenike koji će o Domovinskom ratu govoriti stručno i argumentirano, Centar trenutno pokriva troškove doktorskog studija za osam svojih zaposlenika i stvara vlastitu knjižnicu o Domovinskom ratu, jer su rad na povijesnim izvorima i uvid u bogatu stručnu literaturu preduvjeti tome. Radi potpore istraživačkoj djelatnosti, Centar će nastaviti s prikupljanjem knjiga, časopisa i drugih tiskovina i publikacija koje su tematski vezane uz Domovinski rat. Iz istoga razloga – radi što veće objektivnosti u radu, drži se da je važno da znanstvenici, ako je moguće, obidu terene na kojima su se događali događaji o kojima pišu. Stoga će Centar u narednom razdoblju nastojati omogućiti svojim zaposlenicima da obidu terene na kojima su se odigrali važni događaji iz Domovinskog rata te ih upoznati s neposrednim sudionicima tih događaja i njihovim sjećanjem. S obzirom na dugoročne, strateške planove o razvoju Centra, obilazak mjesta važnijih događaja iz Domovinskog rata i razgovor s njihovim sudionicima drži se jednim od važnih ciljeva koje Centar treba ispuniti u narednom razdoblju.

U narednom razdoblju Centar će nastaviti rad na projektu *Izravni demografski gubici Republike Hrvatske u Domovinskom ratu*, odnosno unos podataka u bazu podataka Centra o poginulima u Domovinskom ratu na okupiranom području RH (područje „RSK“, dakle uglavnom osobe srpske narodnosti), što je preduvjet za realizaciju projekta cjelovitog popisa žrtava Domovinskoga rata, sa svim elementima koji su potrebni za preciznu statističku obradu poginulih i ubijenih građana RH (dob i spol osoba, način na koji su ubijeni, status itd.). Spomenuti popis žrtava planira se završiti do kraja 2014. godine, u suradnji s Uredom za zatočene i nestale pri Ministarstvu branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti RH. No, hoće li spomenuti projekt zaista biti gotov do tada ne ovisi samo o radu zaposlenika Centra, jer njegova cjelovitost i točnost ovisi o suradnji sa spomenutim ministarstvom, te ministarstvima obrane, unutarnjih poslova i zdravlja. Baza podataka poginulih i ubijenih građana na okupiranom području RH tijekom Domovinskog rata jedinstvena je u Hrvatskoj, jer se u njoj uneseni podaci temelje na izvorima srpske strane, tako da je nema niti jedna druga ustanova u RH. Spomenuti popis planira se završiti najkasnije do kraja 2014. godine, uz napomenu da će prezentacija javnosti podataka iz spomenute baze Centra ovisiti o tijeku postupka i rasprava vezanim uz tužbu za genocid koju je Hrvatska podnijela protiv Srbije na međunarodnom sudu u Haagu.

Također, samostalno ili u suradnji sa srodnim ustanovama, Centar će nastaviti

kulturno-znanstvenu djelatnost s ciljem obilježavanja važnih događaja iz Domovinskoga rata. Uz prezentaciju vlastite izložbe „Počeci stvaranja suvremene hrvatske države“ te postavljanju već tradicionalnih izložbi u svibnju u suradnji s knjižnicom M. Jurić Zagorka na Krvavom mostu u Zagrebu i u prosincu u suradnji s Dubrovačkim muzejima u Dubrovniku, Centar će pozitivno odgovoriti i na druge zahtjeve o suradnji na pripremi izložbi s temama iz Domovinskog rata.

Jednako tako, s obzirom na to da Centar nije osnovan s namjerom da preuzme monopol nad istraživanjem Domovinskoga rata, te da se u svom dosadašnjem radu tako i ponašao, Centar će nastaviti surađivati sa srodnim ustanovama na kulturno-znanstvenoj i izdavačkoj djelatnosti vezanoj uz Domovinski rat.

U narednom razdoblju, zaposlenici Centra nastaviti će raditi poslove određene Zakonom o radu Centra, te poslove koji će doprinjeti prepoznavanju Centra kao središnje ustanove za problematiku Domovinskog rata, ali i aktivnosti koje će doprinjeti stručnom i znanstvenom usavršavanju zaposlenika Centra:

- prikupljanje i zaštita arhivskog gradiva iz Domovinskog rata;
- sređivanje gradiva „Republike Srpske Krajine“ (RSK);
- selekcija i priprema dokumenata za tiskanje knjiga iz serije: *Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti*;
- stvaranje memoarskog gradiva (intervjui sa zapovjednicima i pripadnicima ratnih postrojbi te sudionicima pojedinih događaja),
- traženje dokumenata iz arhivskog gradiva koje se čuva u Centru, na zahtjeve zaprimljene od raznih institucija: državnih (Županijska državna odvjetništva RH, MORH, Ministarstvo pravosuđa – Uprava za suradnju s MKSJ u Haagu, Odjelima za ratne zločine MUP-a RH, Odvjetničkim timovima hrvatskih generala, itd.) i međunarodnih (MKSJ u Haagu, itd.).
- priprema gradiva za pregled na zahtjev pravnih i fizičkih osoba,
- digitalizacija arhivskog gradiva, radi zaštite arhivskog gradiva i sprječavanja daljnjeg oštećenja izvornika,
- selekcija i opis te zaštita video zapisa iz Domovinskog rata,
- opis i zaštita fotografija iz Domovinskog rata,
- rad na projektu *Izravni demografski gubici Republike Hrvatske u Domovinskom ratu*, odnosno unos podataka u bazu podataka Centra o poginulima u Domovinskom ratu na okupiranom području RH (područje „RSK“, dakle uglavnom osobe srpske narodnosti),
- prikupljanje knjiga, časopisa i drugih tiskovina koje su tematski vezane za događaje iz Domovinskog rata,
- stručno i znanstveno usavršavanje zaposlenika Centra (doktorski studij te tečajevi i seminari za pojedine službe i djelatnosti) i dr.

Uz spomenutu djelatnost, koja je uglavnom određena Zakonom o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata (NN 178/04), zaposlenici će nastaviti raditi na pripremi materijala i tekstova za izdavačku djelatnost Centra. Dugoročni plan izdavačke djelatnosti Centra ne razlikuje se od planova iz prethodnih godina:

- dvije knjige dokumenata „RSK“,
- fotomonografija,
- zbornik radova,
- knjiga s memoarskim gradivom.

Ovisno o potrebi, odnosno prigodnim obljetnicama, Centar može objaviti i stručnu ili znanstvenu studiju. Dakako, ovisno o suradnji sa srodnim ustanovama ili drugim

subjektima, odnosno dostupnim sredstvima, izdavačka djelatnost Centra može biti i veća, ali i manja. Rizici prilikom planiranja izdavačke djelatnosti općepoznati su i s njima se susreću sve srodne ustanove. Primjerice, u izdavačkoj djelatnosti realizacija ovisi o suradnicima – autorima projekata, dakle o subjektivnim razlozima, potom o sredstvima, te o dostupnosti izvora (posebice se to odnosi na rad ustanova koje se bave suvremenom povješću, gdje su izvori i arhivsko gradivo još u fazi prikupljanja i sređivanja).

Već u 2012. godini pojedini zaposlenici ući će u završnu fazu rada na svojoj disertaciji, tako da će sljedeće godine steći uvjete za obranu doktorata, a u narednom razdoblju, do kraja 2014., planirano je povećanje broja doktora znanosti među zaposlenicima Centra (u Centru sada radi 1 doktor znanosti i 2 magistra znanosti), što je u skladu sa strateškim ciljem razvoja Centra u važnu znanstvenu ustanovu za istraživanje Domovinskog rata.

Prema tome, iako je riječ o specijaliziranom arhivu, dosadašnji rezultati rada Centra pokazuju da se razvio u značajnu znanstvenu ustanovu za istraživanje Domovinskog rata, a namjera je autoritet Centra na području problematike Domovinskog rata i dalje razvijati, posebice nakon što još nekoliko zaposlenika Centra stekne titulu doktora znanosti na problematici iz Domovinskog rata. U tom cilju Centar je od svoga osnutka organizirao ili sudjelovao na više od 200 stručnih javnih tribina i predavanja te izložbi o pojedinim događajima iz Domovinskog rata. Pritom se nastojalo upozoriti na neke manje poznate događaje ili potražiti odgovor na neka dvojbena pitanja. Nakon što se svojim radom nametnuo u javnosti, zaposlenike Centra u zadnje dvije godine sve više zovu nastavnici u osnovnim i srednjim školama da im budu gosti na predavanjima o Domovinskom ratu. S obzirom na to, Centar dugoročno planira nastaviti s takvim aktivnostima, uz napomenu da je jedan od strateških ciljeva Centra pripremiti određene teme, koje će njegovi zaposlenici predavati, ovisno o zahtjevima na terenu (primjerice, u školama, na fakultetima, na javnim predavanjima itd.). Te bi se teme pripremile za „power point“ prezentaciju, uzimajući u obzir mogućnost njihove uporabe na satovima nastave povijesti u školama. Do sada tako nešto nije napravljeno zbog iznimno velikog obima posla koji imaju zaposlenici (svakodnevno prikupljanje i sređivanje gradiva, rad na stjecanju doktorata znanosti, rad na pripremi za bogatu izdavačku godišnju djelatnost Centra te gotovo svakodnevna pretraga dokumenata „RSK“ za potrebe ministarstava unutarnjih poslova i pravosuđa RH, kao i za razne pravne i fizičke osobe).

Jednako tako, s obzirom na zahtjeve koje Centru postavljaju razne pravne i fizičke osobe, u strateškom dokumentu o radu Centra u sljedeće tri godine, planirana je izrada kronologije Domovinskog rata. Za početak, Centar će u 2012. na svoju web stranu staviti radnu verziju kronologije, a do kraja 2014. planira završiti spomenutu kronologiju, koja će uz temeljne faktografske podatke imati i priloge s povijesnim izvorima i fotografijama, ili barem poslove na radu kronologije, dovesti u završnu etapu.

Sukladno planu razvoja Centra u respektabilnu znanstvenu ustanovu za tematiku Domovinskog rata i planiranju posebnog Odjela za znanstveno istraživanje Domovinskog rata, Centar je, obećavši financijsku pomoć sukladno mogućnostima, potaknuo svoje zaposlenike na doktorski studij, uz obvezu da je tema disertacije vezana uz razdoblje Domovinskog rata. Namjera je bila osigurati uvjete da Centar u dogledno vrijeme među svojim zaposlenicima ima barem pet doktora znanosti (na doktorskom studiju trenutno je osam zaposlenika Centra). Stoga se u strateškom dokumentu, kojim se planiraju strateški ciljevi ustanove za sljedeće tri godine (do kraja 2014.) može planirati da će se broj doktora znanosti u Centru povećati na troje, a

da će dugoročno titulu doktora znanosti steći najmanje petero zaposlenika Centra. Time će se ostvariti jedan od dugoročnih, strateških ciljeva Centra – osiguranje vlastitog znanstvenog kadra. Sukladno tome, strateškim ciljem Centra smatra se i angažiranje njegovih zaposlenika na prenošenju stečenoga znanja o Domovinskom ratu, odnosno sudjelovanje njegovih zaposlenika na stručnim i znanstvenim skupovima te raznim predavanjima, uljučujući i držanje kolegija na studijima povijesti u Hrvatskoj i, ako se ukaže prilika, u inozemstvu.

Sljedeći cilj, nakon što dio zaposlenika stekne znanstvenu titulu, jest povezivanje sa srodnim ustanovama u inozemstvu (sa srodnim ustanovama u Hrvatskoj Centar surađuje od početka svoga rada) i jača prisutnost na međunarodnim znanstvenim skupovima. Zbog obima posla koji zaposlenici svakodnevno imaju, to je do sada bilo teško izvedivo: pisanje doktorata i ostalih obveza, posebice vezanih uz izdavačku djelatnost Centra, koja je iznimno bogata i po kojoj je Centar postao prepoznatljiv (34 knjige – među kojima je pet dvojezičnih, jedna trojezična te dvije knjige prevedene na engleski jezik u proteklih 5 godina). Naravno, zaposlenici Centra i do sada su sudjelovali na međunarodnim skupovima, a uspostavljena je suradnja i s Freie Universität Berlin, Osteuropa – Institut, na temelju koje su zaposlenici Centra sudjelovali na dva međunarodna znanstvena skupa u Splitu i Berlinu, o događajima u istočnoj Europi tijekom 1990-ih.

Dakle, dugoročno gledajući, kao jedan od strateških ciljeva ustanove može se navesti intenzivna suradnja sa srodnim međunarodnim ustanovama i brojniji nastupi zaposlenika Centra na međunarodnim stručnim i znanstvenim skupovima. Ispunjenje toga cilja ovisit će o ambicijama i osobnom angažmanu zaposlenika Centra te o financijskim mogućnostima da se takav plan podrže.

III. Dostupnost arhivskog gradiva

Glede dostupnosti arhivskog gradiva iz Domovinskog rata koje se čuva u Centru poduzet će se određene mjere da se ono učini još dostupnijim. Već do sada su izdvojeni i arhivistički sređeni fondovi i zbirke:

Do sada su izdvojeni i arhivistički sređeni fondovi i zbirke:

1. 11. korpus „Srpske vojske Krajine“
2. 145. pbr TO Plaški
3. 15. korpus „Srpske vojske Krajine“
4. 2. krajiški korpus Vojske Republike Srpske
5. 2. lička brigada TO
6. 3. operativna grupa JNA
7. 37. pbr Željava
8. 54. pješadijska brigada 18. korpusa SVK
9. 59. odred TO Podravka Slatina
10. 63. odred TO Daruvar
11. 7. brigada TO Gračac
12. 7. korpus „Srpske vojske Krajine“
13. 8. operativna grupa JNA
14. 8. pbr TO Korenica
15. 9. korpus oružanih snaga SFRJ
16. 9. mtbr JNA
17. 98. pješadijska brigada 18. korpusa SVK
18. Glavni štab „Srpske vojske Krajine“
19. Ministarstvo obrane RSK – Uprava „Istočna Slavonija“
20. Ministarstvo odbrane „RSK“ – Uprava „Sjeverna Dalmacija“
21. Ministarstvo odbrane RSK – „Uprava Zapadna Slavonija“
22. Ministarstvo odbrane „Republike Srpske Krajine“
23. Ministarstvo unutrašnjih poslova „Republike Srpske Krajine“
24. Naftna industrija Krajine - Mirkovci
25. Općinski štab TO Daruvar
26. Općinski štab TO Donji Lapac
27. Općinski štab TO Gračac
28. Općinski štab TO Grubišno Polje
29. Općinski štab TO Korenica
30. Općinski štab TO Novska
31. Općinski štab TO Okučani
32. Općinski štab TO Pakrac
33. Općinski štab TO Plaški
34. Sekretarijat za unutrašnje poslove Beli Manastir
35. Sekretarijat za unutrašnje poslove Benkovac
36. Sekretarijat za unutrašnje poslove Knin
37. Sekretarijat za unutrašnje poslove Kostajnica
38. Sekretarijat za unutrašnje poslove Okučani
39. Sekretarijat za unutrašnje poslove Vukovar
40. Skupština „Republike Srpske Krajine“
41. Skupština općine Knin
42. Skupština općine Pakrac
43. Skupština Zajednica općina sjeverna Dalmacija
44. Srpska pravoslavna crkva

45. Stanica javne bezbjednosti Dvor
46. Stanica milicije Dubica
47. Štab teritorijalne odbrane Zapadna Slavonija
48. Vlada „Republike Srpske Krajine“
49. Vrhovni savet obrane „RSK“
50. Zbirka gradiva vojnih ustanova i postrojbi JNA u RH
51. Zbirka pečata vojnih postrojbi i civilnih ustanova na okupiranom području RH
52. Zbirka stampata
53. Zbirka tiskovina
54. Zbirka vojnih zemljovida
55. Zbirka političkih stranaka i udruga na okupiranom području RH
56. Zonski štab TO Banija
57. Zonski štab TO Lika
58. Zonski štab TO „Zapadna Slavonija“.

Za sve fondove i zbirke napravljeni su sumarni inventari ili inventarni popisi prema zahtjevima struke; dakako, s preuzimanjem novog gradiva i sređivanjem fondovi se nadopunjuju i njihovo sređivanje trajat će sve do konačnog sređivanja cjelokupnog gradiva. Popis spomenutih fondova i zbirki korisnici će moći vidjeti i na web stranici Centra.

Dugoročni strateški cilj Centra je, sukladno Zakonu o zaštiti arhivskog gradiva, omogućiti korisnicima uvid u dio gradiva na web stranici Centra. No, zbog činjenice da gradivo u posjedu Centra još uvijek nije sređeno, ne može se očekivati da će taj cilj biti realiziran do kraja 2014. godine. Uostalom, pitanje digitalizacije i dostupnosti gradiva na web stranici Centra očekuje još stručna rasprava. Jedino što se s većom sigurnošću može predvidjeti do kraja 2014., je da će dio nekonvencionalnog gradiva (video zapisi i fotografije) biti dostupan zainteresiranim korisnicima i na web stranici Centra. U svezi s tim, Centar je već poduzeo određene korake, surađujući s Hrvatskim državnim arhivom i CARNET-om na projektu *Sigurnosna zaštita video gradiva iz Domovinskog rata*. Dakako, realizacija toga cilja, s obzirom na potrebu odgovarajuće tehnike, ovisit će i o financijskim mogućnostima, odnosno novčanim sredstvima s kojima će Centar raspolagati.

Jednako tako i dio izdanja Centra, postavljanjem na web stranu Centra, postat će dostupniji zainteresiranim korisnicima. Tu se prije svega misli na dokumente „RSK“, koje je Centar prezentirao javnosti u seriji „Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti“ (ur. Mate Rupić).

Zainteresiranim osobama za gradivo Centra, uvid u njegov sadržaj omogućen je posebnim Ugovorom o suradnji Centra i Hrvatskog državnog arhiva u čitaonicama Hrvatskog državnog arhiva.

S obzirom na financijske mogućnosti, dugoročno gledajući, takav vid dostupnosti gradiva ostat će glavni do kraja 2014. godine, što ne znači da Centar u svom radu neće učiniti sve što je u mogućnosti njegovih zaposlenika da se poveća obim digitaliziranog arhivskog gradiva, kao i njegova dostupnost korisnicima.

IV. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva

Cilj Centra je dugoročno zaštititi i očuvati arhivsko gradivo u svojim spremištima, te prikupiti što je moguće više gradiva koje je kod privatnih imatelja. Stoga zaposlenici Centra stalno kontroliraju mikroklimatske uvjete pohrane i sigurnost konvencionalnog i nekonvencionalnog gradiva u spremištima, te rade na poboljšanju postojećih uvjeta. Jedan od načina dugoročne zaštite je i izrada zaštitnih kopija, odnosno digitalizacija gradiva, na čemu zaposlenici Centra intenzivno rade. Zapravo, stvaranje zaštitne kopije za nekonvencionalno gradivo (video i audiozapisi, pozitivi i negativni fotografija, digitalni dokumenti) na trajnije medije kao što je „vanjski disk“ odnosno stvaranjem baza na serverima radi njihove zaštite i trajnijeg čuvanja, jedan je od strateških ciljeva rada Centra. Dakako, ispunjenje spomenutog cilja, odnosno dinamika njegove realizacije ovisi o financijskim sredstvima, odnosno o mogućnosti nabave potrebne opreme i angažiranja osoba za rad na projektu digitalizacije i zaštite arhivskog gradiva. Sasvim izvjestan nedostatak sredstava pokušat će se nadoknaditi sudjelovanjem na natječajima i povlačenju sredstava iz namjenskih fondova EU. O svemu tome konzultirat će se sa središnjom arhivskom ustanovom u Hrvatskoj, Hrvatskim državnim arhivom.

Spremišni prostor jedan je od problema s kojim se suočava Centar, kao i većina Državnih arhiva u Hrvatskoj. Problem je kratkoročno riješen u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom preuzimanjem spremišnog prostora u Kerestincu, pa u narednom trogodišnjem razdoblju Centar vjerojatno neće imati problema sa spremišnim prostorom. No, dugoročno gledajući, problem spremišta arhivskog gradiva Centra nije do kraja riješen, pa se s tim u vezi mogu očekivati problemi. Spomenuto se odnosi i na nekonvencionalno i na konvencionalno gradivo. Zadaća čuvanja nekonvencionalnog i dijela konvencionalnog gradiva za sada je riješena u suradnji s Hrvatskim filmskim arhivom (Hrvatskom kinotekom), koji je jedan od odjela Hrvatskog državnog arhiva, a spremište im se nalazi u Kerestincu. No, dugoročno treba misliti na povećanje obima nekonvencionalnog gradiva i na potrebu osiguravanja novoga spremišta, sa svim potrebnim uvjetima za čuvanje nekonvencionalnog arhivskog gradiva. Rješenje problema spremišta za arhivsko gradivo Centra može se predvidjeti izgradnjom novog spremišnog prostora u Kerestincu.